

NERIMAS

**Parengė
psichologė Rasa Reinikienė**

2022 10 18

Vilniaus Jono Basanavičiaus gimnazija

Kas tai?

- **Nerimas** – tai susirūpinimo, dirglumo, baimės, nuogąstavimo jausmas. Jei nerimas turi priežastį (pavyzdžiui, prieš egzaminą ar darbo pokalbį), tai yra adekvatus, normalus jausmas. Patologinis nerimas **neturi jokios aiškios priežasties**, dažnai tampa nebekontroliuojamas, pradeda trukdyti kasdieniam gyvenimui ir tampa sutrikimu.
- Be stipraus ir varginančio nerimo jausmo ar konkrečių baimių, šis sutrikimas gali sutrikdyti vidaus organų veiklą, gali pasireikšti panikos priepuoliai arba užvaldyti įkyrios mintys ar kompulsyvūs veiksmai.
- Paprastai nerimo sutrikimai yra **veiksmingai gydomi** taikant tiek psichologines intervencijas, tiek vaistus.

Nerimo ženklai ir simptomai

- Nuolatos ar dažnai be aiškios priežasties jaučiamas **stiprus nerimas**.
- **Perdėtas nerimas trukdo veiklai** arba tam tikros situacijos tiesiog „paralyžiuoja“.
- Dėl **nerimo** įsitempia raumenys ir (ar) atsiranda **raumenų skausmai**.
- Dėl **nerimo labiau plaka širdis, trūksta oro, dreba rankos**.
- **Vargina įkyrios, pasikartojančios mintys** arba kyla noras kartoti tam tikrus veiksmus, pavyzdžiui, tikrinti ar užrakintos durys.
- Įsitikinimas, kad sergate sunkiomis ligomis ir net po atliktų ligas paneigiančių tyrimų nusiraminate tik trumpam.

Emocijų (nerimo spektro) sutrikimai *(dažniausi mūsų gimnazijoje)* (1)

EMOCIJŲ SUTRIKIMAI. Pasireiškia:

- nerimu dėl savo elgesio, mokslų, namų darbų, egzaminų, ateities ir kt.
- dalykų, įprastos veiklos vengimu, nuolatine liūdna nuotaika, nelaimingumu, irzlumu, jautrumu, ankstesnio susidomėjimo praradimu bei nuovargiu ir įtampa.

Šie sunkumai yra nuolatiniai ir žymūs, neatitinka raidos etapui būdingo elgesio bei trikdo asmens mokymosi veiklą, gebėjimus užmegzti ir palaikyti patenkinamus tarpusavio santykius su bendraamžiais bei suaugusiais.

Emocijų (nerimo spektro) sutrikimai *(dažniausi mūsų gimnazijoje)* (2)

NERIMO SPEKTRO SUTRIKIMAS:

- Būdingas susirūpinimas, nerimas, intensyvios baimės, stipriai paveikiantys asmens funkcionavimą mokykloje ir / arba mokymosi veikloje.

Nuotaikos spektro sutrikimas

- Būdingi pokyčiai emocijų (jaučiasi liūdni, dažnai verkia ar atrodo bepravirkstantys),
- savęs vertinimo ir mąstymo (jaučiasi beverčiai, mano nieko negalintys padaryti gerai, abejoja gyvenimo prasme),
- motyvacijos (praranda susidomėjimą ankstesnėmis veiklomis bei mokymusi) srityse.

Šiam sutrikimų pogrupiui priklauso depresija ir ji dažniausiai būdinga paauglystės periodui.

Profesionali psichikos sveikatos specialisto pagalba (I)

- Nerimo sutrikimų vertinimas dažnai prasideda apsilankius pirminės sveikatos priežiūros centre. Išsamus psichikos sveikatos įvertinimas yra labai naudingas, nes nerimo sutrikimai dažnai **egzistuoja kartu su kitais sutrikimais**, pavyzdžiui, depresija ar obsesiniu kompulsiniu sutrikimu.
- Kai kurios fizinės sveikatos būklės, pavyzdžiui, pernelyg aktyvi skydliaukė ar mažas cukraus kiekis kraujyje, taip pat tam tikrų vaistų, alkoholio ir (ar) kofeino vartojimas, kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas **gali imituoti ar pabloginti nerimo sutrikimą**.

Gimnazijos specialistų komanda ir pagalba (II)

Išdrįskite kreiptis į švietimo pagalbos specialistus gimnazijoje ir klasės auklėtoją tam, kad gautumėte konfidencialią informaciją apie paauglį, kurį ugdote.

TAM MES IR ESAME !!

Tokių sutrikimų turinčius mokinius ugdome jau dabar 😊

- *Psichologė Rasa*
- *Socialinė pedagogė Vilma*
- *Klasės auklėtojas*